

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Bakalářská práce

**ŽIVOT SPISOVATELE, ČI BÁSNÍKA, V KOMIKSOVÉ PODOBĚ
A ZPRACOVÁNÍ OBÁLKY K JEHO DÍLŮM**

KOMIKS O ŽIVOTĚ A DÍLE KARLA ČAPKA, GRAFICKÉ ŘEŠENÍ K DEVÍTI DESKÁM
A PŘEBALŮM JEHO KNIH

Alena Krchová

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

**ŽIVOT SPISOVATELE, ČI BÁSNÍKA, V KOMIKSOVÉ PODOBĚ
A ZPRACOVÁNÍ OBÁLKY K JEHO DÍLŮM**

KOMIKS O ŽIVOTĚ A DÍLE KARLA ČAPKA, GRAFICKÉ ŘEŠENÍ K DEVÍTI DESKÁM
A PŘEBALŮM JEHO KNIH

Alena Krchová

Vedoucí práce: M. A. Barbara Šalamounová
Oddělení výtvarného umění
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2012

.....

podpis autora

1. Úvod

1.1 Téma bakalářské práce.....	1
1.2 Proč jsem se rozhodla pro toto téma	1
1.3 Čeho bych chtěla dosáhnout.....	2

2. Přípravné práce

2.1 Seznámení s daným tématem, událostmi a vlivy, které působily na Karla Čapka.....	2
2.2 Návštěva míst Čapkových inspirací	3
2.3 Výběr z filmů, knih a dalších zdrojů, které mě zaujaly a ze kterých jsem čerpala pro svůj komiks, desky a přebaly k Čapkovým dílům	4

3. Proces tvorby, technologický postup

3.1 Jakou cestou jsem se vydala při převyprávění života Karla Čapka	5
3.2 Technologický postup komiksu	9
3.3 Komiks, mé zkušenosti, co mě ovlivnilo	10
3.4 Po stopách návrhů desek a přebalů knih, co mě inspirovalo, technologický postup..	11
3.4.1 Stavba a řešení jednotlivých desek a přebalů knih	14
3.4.2 Schránka na knihy a postup její výroby	24

4. Závěr .....

25

Seznam použitých zdrojů	28
Resumé	32
Seznam příloh	34

1. Úvod

1.1 Téma bakalářské práce

Mým tématem se stal spisovatel Karel Čapek. Jsem jednou z mnoha studentů, kteří se rozhodli nakouknout pod pokličku kuchyně psané rukou tohoto spisovatele. Dnes jsem to učinila já a pevně věřím, že prostřednictvím svého přístupu jsem přinesla nový, vlastní pohled na jeho tvorbu, něco, co jsem se díky zvolenému médiu komiksu pokusila jiným ztvárněním lépe zviditelnit. Snažila jsem se pochopit dílo tohoto spisovatele a své poznatky zachytit kresebným přístupem. Svou práci jsem koncipovala na svých zkušenostech, nabytých v rámci oboru. Zda jsem dílo pochopila správně, nechám na Vašem posouzení.

1.2 Proč jsem se rozhodla pro toto téma

Karla Čapka jsem si vlastně vybrala už ve druhém ročníku. V rámci zadaného úkolu jsem si zvolila ke zpracování povídku *Vynálezce* z knihy *Bajky a podpovídky*¹. Tento soubor byl vydán po autorově smrti v roce 1946. Povídka mě zaujala svou vtipností a hravostí. Díky Čapkovým vodítkům, spěchadlům, rychlítkům, padátkům, špinítkům, připalovačkám, krčítčkům, chybovačkám a mnohým dalším udělátkům jsem mohla dát volnost své fantazii a s ilustracemi si pohrát. K této povídce jsem vytvořila dvanáct ilustrací. Chtěla jsem tudíž poznat více děl tohoto spisovatele, a proto se mou předlohou pro komiks stal právě Karel Čapek, jeho život a dílo. Životopisný komiks jsem doplnila o návrhy devíti desek a přebalů jeho knih.

---

¹ ČAPEK, Karel. *Bajky a podpovídky*. Praha: Československý spisovatel, 1961. 189 s.

1.3 Čeho bych chtěla dosáhnout

Mým přáním bylo, aby mnou vytvořený komiks vzal do ruky se zvědavostí a chutí čtenář bez věkového omezení a aby vše, co jsem zachytila na svých obrázcích, bylo správně pochopeno. Toho jsem se mimo jiné snažila docílit vkládáním souvislého textu, který by komiksově pasáže komentoval a doplňoval. Na své si tak přijdou i nováčci ve čtení komiksů.

Svémi návrhy na desky a přebaly k Čapkovým dílům bych ráda nalákala čtenáře k otevření a k přečtení jeho knih.

V budoucnu bych si přála komiks doplnit brožurkou s etapami Čapkova života a časovou osou, která by byla tvořena důležitými daty z historie, umění a kultury jeho doby. Tato osa by měla mít formu harmonikové skládačky a doplnila bych ji mnou navrženými pohlednicemi ze života tohoto spisovatele. Zatím jsem vytvořila jednu pohlednici, zachycující místo narození Karla Čapka, zpracovanou technikou litografie.

Před samotnou prací na návrzích jsem využila hodin knihtisku pro práci na grafických listech ke knize Bajky a podpovídky. Ručně jsem vysázela text ke třem bajkám: Liška, Důležitá moucha a Pampeliška. Texty jsem doplnila ilustracemi, které jsou zhotovené technikou linorytu. Ráda bych tuto práci rozšířila a vytvořila knihu grafických listů.

2. Přípravné práce

2.1 Seznámení s daným tématem, událostmi a vlivy, které působily na Karla Čapka

V rámci přípravných prací jsem se snažila co nejvíce seznámit s Čapkovým dílem a jeho životem. Rozhodla jsem se ve zkratce ve své bakalářské práci stručně uvést osoby, místa a události, které ovlivnily jeho tvorbu.

Karel Čapek se narodil v Malých Svatoňovicích 9. ledna 1890. Jeho otec Antonín Čapek byl venkovským lékařem. Pocházel z rodiny rolníka ze Žernova. Matka Božena Novotná pocházela z Hronova, kde měli její rodiče mlýn. Měl dva starší sourozence,

Helenu a Josefa.

Otec byl obětavým venkovským lékařem, vedl děti klásce k člověku, přírodě, umění a literatuře. Byl aktivní v kultuře i v politice.

Matka se zajímala o moderní literaturu. Dětem z ní často čítávala. *Celý život byla plačtivá, nervní, snívá. Karel Čapek sám napsal, že po mamince má romantičnost a fantastičnost.*² Nedokázala být oporou svému manželovi a neuměla svou mateřskou lásku mezi děti rozdělit spravedlivě. Největší díl své lásky věnovala právě Karlovi. Z tohoto někdy až obtěžujícího matčina sevření unikal Karel ve svých hrách se sourozenci. Měli se velmi rádi, vzájemně se doplňovali. Karel na poli literatury, Josef ve výtvarném umění a Helena hudbou. Už v této době vznikaly základy pro pozdější spolupráci obou bratrů.

Tvorbu bratří Čapků ovlivnil samozřejmě také jejich rodný kraj, který nazvali Krakonošovou zahradou. Svůj vliv měla nejen příroda a život na venkově, ale i to, že měli možnost vidět život horníků a dělníků zblízka. Malé Svatoňovice byly hornickým městečkem, byla zde také keramická továrna.

Pro Čapkovu tvorbu bylo velmi důležité i jeho filosofické a estetické vzdělání, hlavně pragmatismus a expresionismus. *Svého doktorátu filozofie dosáhl na základě disertační práce s názvem Objektivní metoda v estetice se zřením k výtvarnému umění.*³

V neposlední řadě byl ovlivněn vědecko-technickou revolucí, první světovou válkou a později obdobím před blížící se druhou světovou válkou.

2.2 Návštěva míst Čapkových inspirací

Navštívila jsem místa, která byla pro život a dílo Karla Čapka důležitá. Nejprve jsem zamířila do Strže ve Staré Huti u Dobříše. U hráze rybníka stojí za plotem v krásné zahradě dvoupatrový dům. Je to romantické místo obklopené krásnou přírodou. Karel Čapek zde strávil poslední a nejsilnější roky svého života, které je třeba zmínit. Žil zde společně se svojí ženou, herečkou a též spisovatelkou Olgou Scheinpflugovou.

Dalším Čapkovým důležitým místem bylo rodné prostředí Malých Svatoňovic.

---

² ČAPEK, Karel. *Poznámky o tvorbě*. Praha: Československý spisovatel, 1959. s. 76

³ BURIÁNEK, František. *Karel Čapek*. Praha: Melantrich. 1978. 299 s.

Nachází se ve východních Čechách v podhůří Krkonoš zhruba na polovině cesty mezi Trutnovem a Náchodem. Jeho rodný dům na náměstí slouží dnes jako muzeum.

Tvorbu Karla Čapka ovlivnil i krátký pobyt na zámku v Chyších na Karlovarsku v roce 1917. Působil zde pět měsíců coby učitel mladého Prokopa Lažanského.

Místo, které bych neměla opomenout, je určitě vila v Praze, kde žil spolu se svým bratrem Josefem a jeho rodinou. Zde se po určité období pátek co pátek scházela skupina lidí, kteří si říkali Pátečníci. Mimo jiné zde býval také častým hostem tehdejší prezident T. G. Masaryk. Debatovalo se o současné společnosti a době.

2.3 Výběr z filmů, knih a dalších zdrojů, které mě zaujaly a ze kterých jsem čerpala pro svůj komiks, desky a přebaly k Čapkovým dílům

Podkladů spjatých s osobou Karla Čapka je opravdu velmi mnoho. Velmi pěkně popisuje život Čapků ve své knize *Moji milí bratři*⁴ Helena Čapková, jejich sestra. Tato kniha pro mě byla velkým pomocníkem při tvorbě komiksu. Nacházejí se zde k smíchu přivádějící scénky z jejich společného života, ale i těžká období, která je zasáhla. Pro mě osobně byly tyto informace zvláště cenné, protože jde o výpověď člověka, který byl přímým účastníkem mnoha zážitků Karla Čapka.

Kniha *Karel Čapek*⁵ Františka Buriánka je rozdělena na tři části. V první se autor věnuje osobnosti Karla Čapka, ve druhé jeho literárnímu dílu a ve třetí je výběr článků Karla Čapka o umění a o sobě.

Marie Šulcová ve své knize *Kruh mého času*⁶ velmi napínavě popisuje a hlavně vypráví život Karla Čapka v období první světové války na zámku v Chyších a jeho okolí.

Při práci na komiksu mi také hodně pomohla kniha Jiřího Opelíka *Karel Čapek ve fotografiích*⁷, která je obrazovým životopisem spisovatele.

Doplňujícím informačním zdrojem mi byly brožurky, které jsem zakoupila na

---

⁴ ČAPKOVÁ, Helena. *Moji milí bratři*. Praha: Československý spisovatel, 1986. Vydání třetí. 456 s.

⁵ BURIÁNEK, František. *Karel Čapek*. 1. vydání. Praha: Melantrich. 1978. 299 s.

⁶ ŠULCOVÁ, Marie. *Kruh mého času*. Praha: Melantrich. 1980. 178 s.

⁷ OPELÍK, Jiří. *Karel Čapek ve fotografiích*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1991. 272 s. ISBN 80-7057-024-5.

cestách.

Z filmů bych jmenovala životopisný film *Člověk proti zkáze*⁸, kde Karla Čapka ztvárnil Josef Abrhám a Olgu Scheinpflugovou Hana Maciuchová. Věnuje se posledním rokům spisovatelova života. Tento film byl pro mě výbornou pomůckou pro pochopení některých životních situací, spjatých s osobou tohoto spisovatele.

Dokumentární film *Karel Čapek a jeho obyčejný svět*⁹ se věnuje hlavně posledním třem rokům života Karla Čapka ve vile ve Strži.

3. Proces tvorby, technologický postup

3.1 Jakou cestou jsem se vydala při převyprávění života Karla Čapka

Pro svůj záměr jsem zvolila médium, které není zatím tolik rozšířené v okruhu celé společnosti a tím je komiks neboli grafický román. Komiks je vlastně pro mě něco čerstvého, začala jsem se o něj více zajímat před rokem, přesto jsem si jej vybrala jako součást bakalářské práce. Byla to pro mě výzva.

Příběh života Karla Čapka jsem se rozhodla vyprávět prostřednictvím jiného příběhu. Vždy mě zajímaly filmy, ve kterých se odkrývaly dějové střípky, které postupně zapadaly do sebe. Takovouto cestou jsem se chtěla vydat. Komiks jsem zahájila příběhem staršího muže, který zůstal ve svém domě se zahradou, na kraji města, sám. Jeho děti jsou již velké, mají svůj život, za otcem nechodí tak často, jak by si přál. Rád chodí na procházky a také rád čte. Při jedné ze svých procházek starý pán narazil na obchod s knihami. Řekl si, že se podívá, zda by mu některá z nich nemohla dělat společníka. Se zájmem se probíral regály s knihami. Zjistil, že tu pro něj nic není a chystal se odejít. Prodavač mu s rozpačitým úsměvem doporučil, aby se podíval venku do krabice s popisem: „NA ROZEBRÁNÍ“. Potěšen představou, že si přece jen něco domů přinese, probíral muž obsah krabice. Narazil na gramofonovou desku s názvem „O neobyčejně

---

⁸ SKALSKÝ, Štěpán; PLESKOT, Jaromír. *Člověk proti zkáze* [film]. Československo, 1989.

⁹ KEPKA, Ondřej. *Karel Čapek a jeho obyčejný svět* [film]. Česko, 2008.

obyčejném člověku“. Se zvědavostí ji vzal do ruky, zamyslel se nad titulem a rozhodl se, že si ji vezme. Doma usedl do svého houpacího křesla, pustil si ji a zaposlouchal se. K jeho překvapení začal příjemný hlas vyprávět životní příběh Karla Čapka. V poslechu a přemýšlení ho vyrušil nečekaný příchod příbuzných. Společně se starým pánem se zaposlouchali do příběhu. Po skončení vyprávění, jež vidíme na konci komiksu, si uvědomili několik důležitých věcí. Jednak že je poslech vyprávění o životě hlavního protagonisty Karla Čapka spojil dohromady. A že je hezké pobýt se svým starým tatínkem, dědečkem a poslouchat s ním o životě lidí, o které se vlastně dosud nezajímali. Pro starého pána se gramofonová deska o Čapkovi stala jeho nejoblíbenější.

Výše popsaným příběhem jsem chtěla uvést život Karla Čapka, kde jsem se soustředila především na zachycení dětství, na to, kde vyrůstal, co a kdo ovlivnil jeho život a jak on reagoval na svět. Komiks začíná dvoustranou, která obsahuje již zmíněný příběh starého muže. Gramofonová deska není v úvodním příběhu náhodou, Karel Čapek byl vášnivým sběratelem gramofonových vydání etnické hudby.

Na dalších stranách začíná hlas z desky vyprávět o dětství Karla v Malých Svatoňovicích, o stěhování do Úpice, kde se vyřádl se svými sourozenci, s o čtyři roky starší Helenkou a o tři roky starším Josefem. V etapě Karlova dětství jsem zachytila základní faktory Čapkovy osobnosti. Těmi jsou nelibost ke krvi a utrpení, kterému se nemohl vyhnout, protože jeho otec Antonín Čapek byl lékařem. Otec Karla s Josefem brával v kočáře za pacienty a ukazoval hochům jejich rodný kraj. S otcem souvisí i podpora ve čtení. Karel Čapek s radostí a zaujatostí ke knize četl vleže pod postelí vážnou literaturu, literaturu dobrodružnou v koruně smutečního jasanu, který se tyčil u Čapků v zahradě v Úpici. A dokonce četl i skrčen na nejvyšší příčce žebříku. Maminka naopak sbírala lidové písně, pohádky a příběhy a to hlavně před národopisnou výstavou v roce 1895. Na návštěvy k Čapkům docházeli lidé z širokého okolí a mladí hoši velmi rádi poslouchali jejich vyprávění a zpěv. Podstatné bylo také zachytit a ukázat Karlovo zálibení v řemeslech a vlastně vůbec ve všem, co jej potkalo.

Část komiksu jsem věnovala Karlovu studiu, Karel prospíval velmi dobře a patřil k nejlepším žákům. Míval z většiny předmětů jedničky, až na kreslení a vnější úpravu sešitů, kde oba bratři měli známky horší. Na hradeckém gymnáziu už to s Karlem bylo

těžší. Založil zde s ostatními studenty tajný studentský spolek, který vydával měsíčník. Když vyšel tento Karlův anarchismus najevo, bylo jeho otci navrženo, aby syn školu opustil dobrovolně a přešel na jiné gymnázium. A tak nastoupil na brněnské gymnázium, kde bydlel poblíž své, tehdy již provdané, sestry Helenky. V období před Heleninou svatbou měl Karlův bratr Josef zastřený pohled jen uměním, což se neslučovalo s pohledem rodičů. Ti si pro synovu budoucnost představovali úplně jiný směr cesty, a tak se Josef v zoufalosti uchýlil k myšlence, že se zastřelí otcovým revolverem. Tuto myšlenku mu však nakonec rozmluvila sestra Helena. Společně s manželem vysvětlili rodičům, aby Josefovi dali šanci ukázat, co umí. Rodiče se nikdy nedozvěděli, co si chtěl Josef udělat. Na následující straně jsem se vrátila ještě ke svatbě Helenky v r. 1904, protože jsem chtěla zmínit snahu obou bratří sestru potěšit nějakým vlastním výrobkem. Peča jí z vděčnosti namaloval tři obrazy a Karel pro ni vytvořil malované ovoce na porcelán.

V roce 1910 odjíždí Karel do Berlína na filozofickou fakultu univerzity Friedricha Wilhelma. Po roce odjíždí za svým bratrem do Paříže, společně po krátkém studiu cestují v červenci do Marseille. Odtud Josef pokračuje do Španělska a Karel se vrací domů, navštěvuje svoji sestru Helenu a dokončuje své studium. V roce 1915 promuje na doktora filozofie.

V jednotlivých okénkách komiksu jsem také popsala Karlovu cestu na zámek Chyšě v období války. Zde po krátký čas pobýval jako vychovatel nezbedného třináctiletého hrabátka Prokopa rodu Lažanského. Ukázala jsem čtenáři například inspiraci Karla Čapka pro sepsání knihy Krakatit. Po návratu z Chyší začala Karlova novinářská cesta, která naplňovala celý jeho život. Nejprve působil v Národních listech, kde pracoval po boku svého bratra Josefa. Představuji zde jednak knihy, které Karel psal v tomto období sám ale také ty, které psal společně s bratrem. V roce 1921 nastupují oba bratři do Lidových novin.

Nechybí zde také seznámení Karla s Olgou Scheinpflugovou. Vykreslila jsem jejich společný a nelehký život, také setkání s tehdejšími prezidentem Tomášem Garriguem Masarykem má v komiksu své místo. Příběh dále ukazuje smrt Karlovy maminky a Karlovy snahy v tomto období prosadit Penklub v Čechách. Tato společnost prosazovala svobodu slova a svobodný život člověka.

Sedmnáctá strana komiksu čtenáři ukazuje vilu bratří Čapků, do které se společně

i s tatínkem po matčině smrti nastěhovali. V příběhu jsem se snažila zachytit úseky z Čapkova života, které diváka přivedou k úsměvu. Například cestu Karla do Malých Svatoňovic, kde se narodil. Místní ochotníci ho po letech pozvali na představení Loupežníka, které nastudovali. *Lidé, kteří u vstupu kontrolovali lístky, jej však neznali a tak došlo k situaci, že se Karel Čapek málem na svoje představení nedostal, protože neměl vstupenku.*¹⁰

Ke konci komiksu jsem se věnovala sešlostem skupiny pátečníků. Byla to neformální společnost. Na tyto pravidelné páteční schůzky přicházel i pan prezident Masaryk. Mezi Čapkem a T. G. Masarykem vzniklo přátelství. V pozdějších letech za ním Čapek jezdil do Topolčianek na Slovensku. Své rozhovory s prezidentem uspořádal v díle Hovory s T. G. Masarykem.

Zmiňuji se také o eseji: Proč nejsem komunistou? Je součástí sborníku významných českých autorů. Jednotlivé eseje spojuje otázka uvedená v názvu knihy.

Ve stejné době začala vznikat nejslavnější kniha pro děti, Dášenska čili život štěněte. Na svět přichází také kniha Devatero pohádek.

Soukromý život se tu opět objevuje ve chvíli, kdy po patnáctileté známosti si řekli své ano Karel s Olgou. Jako svatební dar dostal Karel od bratra Helenina druhého manžela Josefa Palivce k doživotnímu užívání dům ve Strži. Byl zde spokojený, rád se touto krajinou procházel a ke konci života tu trávil skoro veškerý svůj čas.

Neopomenula jsem ani knihy, které Karel psal v nastávajícím těžkém politickém období. K těmto dílům patří například Matka, Bílá nemoc či Válka s mlouky.

Na posledních stranách komiksu jsem zkusila zachytit alespoň část z důležitých myšlenek, kterými se spisovatel stále zabýval. Mobilizace Československé armády, Mnichovská smlouva a následně situace, kdy Československo postupuje Německu pohraničí, to jsou závažné události, které jeho duši tížily. Trápily jej také stále častěji přicházející anonymy, které sloužily jako pomlouvačná kampaň proti jeho osobě. Karel Čapek byl ochoten pro svoji vlast dýchat, a tak odmítl evakuaci do Anglie. Po onemocnění chřipkou a zánětu ledvin se přidává zápal plic a Karel Čapek umírá.

Životní cesta Karla Čapka končí a my se v komiksu vracíme do současnosti, zpět

---

¹⁰ FETTERS, Aleš. *Karel Čapek v rodném kraji*. Úpice: Městské muzeum a galerie W. Mezerové, 2010.

k příběhu osamělého staršího pána. Zjišťujeme, že již v místnosti není vůbec sám, jsou tu jeho děti i vnoučata. Náhodou se zastavili a po zaposlouchání se do příběhu, zůstali. Příběh vlastně nekončí, společně se všichni shodnou, že takovéto odpoledne při poslouchání příběhů zase brzy zopakují.

Vložený příběh byl nejen vstupem do samotného děje o Čapkovi, ale též poukázáním na fakt, jak dokáže být doba uspěchaná, se zapomínáním na to, co je opravdu důležité.

Karla Čapka jsem do této situace nedoplnila náhodou, při studiu jeho děl jsem zjistila a pochopila, že Karel Čapek byl tím člověkem, který obdivoval skutečné obyčejné lidi, kteří i malými činy dokázali ostatním pomoci. On sám byl takovým. Snažil se svými činy a svou literaturou lidem sdělit poselství o důležitosti myšlenek a vzájemné sounáležitosti upřednostňované nad materiálními statky.

3.2 Technologický postup komiksu

Oba příběhy komiksu jsou zhotoveny kombinovanou technikou. V příběhu staršího pána jsem použila modrou pastelku s tužkovou kresbou na bílý karton. Příběh o Karlu Čapkovi jsem nakreslila černou propisovací tužkou na lepenku, která se běžně využívá pro výrobu desek knih. Vybrala jsem si ji z důvodu struktury a zabarvení. Mým záměrem bylo komiks ladit ve stupních šedé. Kresbu jsem následně dobarvila a zvýraznila v počítači. V bakalářské práci, v komiksu i na grafickém řešení desek a přebalů knih jsem použila stejný typ písma, a tím je font Myriad Pro. Komiks má 25 stran.

3.3 Komiks, mé zkušenosti, co mě ovlivnilo

Komiks a já? Moje první cesta ke komiksu vedla oklikou přes film, který se jmenuje *Sin City (Město hříchu)*¹¹. Je to skvělé umělecké dílo, nabitě neuvěřitelnou atmosférou. Když jsem se o tento film začala zajímat více, zjistila jsem, že existuje komiks se stejným

---

¹¹ MILLER, Frank; RODRIGUEZ, Robert; TARANTINO, Quentin. *Sin City – Město hříchu* [film]. USA, 2005.

názvem, zpracovaný výtvarníkem a autorem *Frankem Millerem*¹². Je to komiks o čtyřech dílech, který na černobílé ploše s barevnými a údernými akcenty vypovídá o temném, zlém a prohnilém světě korupce. Nejvíce mne zaujala nepřebornost linií a ploch, světla, jež se ztrácejí ve tmě a zase vystupují. Někdy můžeme vidět pouze ohraničenou postavu a jindy prostupuje úžasně vykreslená postava světlem. Obrysy, siluety, kontrast a emoce, to jsou prvky, které jsou patrné v tomto díle a dodávají mu živost. Moc bych si přála jednou takto převést příběh na papír. Tak osobitě a živě zachytit to, co mě napadá.

Zajisté mě oslovila a ovlivnila kniha *Jak rozumět komiksu*¹³ od Scotta McClouda. Je to nepostradatelný pomocník při cestě za tvorbou a pochopením komiksu. Odbornější publikaci, než je právě tato, bychom jen stěží hledali.

Další knihou, kterou jsem objevila, je *Stavba komiksu*¹⁴ od komiksového francouzského odborníka Thierry Gronsteena. Jde o knihu, která nám odtajňuje zákoutí jazyka komiksu, já osobně jsem se v ní ztrácela a nebyla mi tak dobrým rádcem jako kniha *Jak rozumět komiksu*. Jsem ráda, že se v poslední době komiks těší pozornosti širší společnosti. Velmi inspirativní jsou pro moji tvorbu kresby a *komiksové příběhy Lely Geislerové*¹⁵, která ve své tvorbě řeší problémy lidí někdy až s úsměvným nadhledem. Její linka je pevná a barevnost střídá, úhly pohledů na jednotlivé scény a práce s textem velmi zajímavá.

Pro mou práci s komiksem je jistě objevná kniha *Encyklopedie komiksu v Československu v období 1945 – 1989*¹⁶, která nám dokládá, že existence českého výtvarného umění v oblasti komiksu v tomto nelehkém období historie neupadala ani po obsahové ani po výtvarné stránce. Tato kniha nás seznamuje s komiksy, které vycházely v časopise ABC.

Jaké jsou mé zkušenosti s komiksem? S komiksem jsem se seznámila díky dílčím úkolům v rámci hodin ateliéru a klauzurní práce s vedoucí ateliéru ilustrace M. A. Barbarou Šalamounovou, která mě zákoutími zachycení děje a hrdinů v komiksu

---

¹² MILLER, Frank. *Sin city: Město hříchu*. 2. vyd. Praha: Dark Horse, 2005, 240 s. ISBN 80-86839-02-8.

¹³ MCCLOUD, Scott. *Jak rozumět komiksu*. Brno: BB/art, 2008. 216 s. ISBN 978-80-7381-419-9.

¹⁴ GROENSTEEN, Thierry. *Stavba komiksu*. 1. vyd. Brno: Host, 2005. 220 s. ISBN 80-7294-141-0.

¹⁵ DRAHOŇOVSKÁ, TEREZA. *Lela Geislerová* [online]. 2011 [cit. 2012-04-21]. In Topzine.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.topzine.cz/lela-geislerova-prvni-zena-ceskeho-komiksu-zacinala-u-graffiti>>.

¹⁶ LÁDEK, Josef; PAVELKA, Robert. *Encyklopedie komiksu v Československu 1945 – 1989*. 1. vyd. Praha: XYZ, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7388-462-8.

provádí. Pomáhá mi radami a doporučeními, jakou cestou se dát při zpracování komiksu a čemu se raději vyhnout. Zpracovávali jsme komiksy o vynálezcích neboli edukační komiksy pro Národní muzeum v roce 2011, které byly vydány jako sešitové publikace. Mým úkolem bylo zachytit život a dílo Karla Klíče, jeho vynález heliogravury, tisku z hloubky. Díky tomuto zadání jsem si uvědomila, že komiks se neskládá jen z výtvarné stránky, že snad i důležitější je stránka obsahová. V případě Karla Klíče jsem musela čtenářům vysvětlit princip heliogravury a tisku z hloubky jako takového, způsobem jednoduchým a srozumitelným, což nebylo úplně snadné. V případech, kde se jedná o fakta, je nutné si dohledat všechny dostupné informace a na jejich základě sestavit srozumitelné vysvětlení principu vynálezu.

Další prací byl komiks s libovolným tématem, který jsem v listopadu roku 2011 posílala do soutěže CZ. KOMIKS. 11. Pod názvem „Bleší starosti“ zde předkládám téma mých hrdinů blech, které je až nápadně podobné tématům nás lidí. Čtenář si v tomto úsměvném dílku může najít jemu blízký jinotaj a nechat se oslovit svrběním bleší dotěrnosti na papíře. Komiks jsem zpracovávala v technice lavírované kresby, podpořené uhlem.

3.4 Po stopách návrhů desek a přebalů knih. Co mě inspirovalo. Technologický postup

Druhou část mé bakalářské práce tvoří devět návrhů desek a přebalů k dílům Karla Čapka. Desky a přebaly jsem zprvu chápala jako oddechovou činnost, avšak po delší práci nad touto tematikou jsem pochopila, že jsou prvním vizuálním prvkem, vstupní bránou do knihy samotné, která nás má pozvat na cestu příběhem, a proto nebudou jednoduchou záležitostí.

Tvorbu vizuální podoby desek a přebalů jsem si vybrala, přestože Čapkovo dílo je známé a návrhů k jeho knihám bylo vytvořeno velké množství. Chtěla jsem vidět, jak se s tímto úkolem poperu. Spousta obálek a přebalů, která byla vytvořena pro jeho dílo, má atmosféru doby. Některé navrhl bratr Josef Čapek. Například obálky ke hrám Loupežník a R. U. R.. Jeho návrhy byly většinou tvořeny linorytem. Je jisté, že pokud bych si vybrala

ke zpracování Čapkovu Dášenu, bylo by těžko zvládnutelné řešit obálku jiným způsobem. Byl by to i absurdní nápad, protože tuto knihu provází jeho krásné kresby a fotografie, a není lepšího výstupu.

Můj přínos by měl spočívat v tom, že se na své obálky podívám s dobovým nadhledem a bude to aspoň pro mě zajímavé srovnání. Při této komplexní práci mě napadlo, že bych v pozdějších letech již nemusela mít potřebný čas na tak obsáhlou práci ani mít možnost odborného vedení, které mi tato škola poskytuje.

Zprvu jsem zvažovala, že na všech devíti přebalech použiji velkou iniciálu z Čapkova jména a pojmu je čistě grafickým řešením. Po poskládání knih vedle sebe by divák zjistil, že seskládal Čapkovo jméno, stejně jako on skládal jednotlivá písmena ve slova a ze slov vytvářel své myšlenky. Jelikož součástí oboru Ilustrace a grafika je prioritně ilustrace mým stěžejním zaměřením ve výuce ateliéru, snažila jsem se ji vložit k těmto iniciálám. Chtěla jsem tyto ilustrace vytvořit technikou litografie, vytisknout je na plátno a přes ně pak knihtiskem natisknout text, takže ilustrace by tvořily jakési pozadí jednotlivým iniciálám. Prvotní litografickou kresbou byla kočka pro původně zvolenou knihu *Pudlenka*¹⁷. Avšak po různých zkouškách jsem zjistila, že bych byla nucena ilustrace tvořit na základě umístění iniciál a nějakým způsobem je nakomponovat tak, aby vcelku tyto dva výrazné prvky spolu souzněly. Nechtěla jsem se od této myšlenky oprostít, a během toho, kdy jsem si rozkreslovala jednotlivé desky a přebaly, jsem došla k závěru, že cesta povede jinudy.

Myšlenka práce s jednotlivými literami mě neopouštěla a začala jsem zvažovat možnost vypracovat ilustrace na deskách z různě velkých jednotlivých písmen. Tato cesta byla pro mne slepou ve chvíli, kdy jsem se podívala ze zajímavosti do různých knih a též i na základě internetových zdrojů jsem zjistila, že tento nápad nezasáhl pouze mě.

Při jedné z našich společných konzultací s M. A. Barbarou Šalamounovou jsme dospěly k závěru, že by mohlo být zajímavé, vytvořit ilustrativní desky společně s přebalem, který by byl tvořen jednoduchou oku neagresivní barevností a právě výřezem určité iniciály Čapkova jména. Ve výřezu iniciály na přebalu by byl průhled do ilustrace na deskách. V této, dalo by se říci klíčové dírce, by byla vidět jen malá část dění,

---

¹⁷ ČAPEK, Karel. *Pudlenka*. 1. vydání. Praha: Albatros, 1970. 56 s.

které se odehrává na celých deskách knihy.

Karel Čapek byl otevřený všem tématům. Ve všech dílech ale můžeme najít jeho zájem o člověka, o jeho pocity, myšlenky, zodpovědnost. Skládal písmena ve slova a z nich tvořil své příběhy. Já jsem z jednotlivých písmen na přebalech knih složila jeho křestní jméno a příjmení. Chtěla jsem mu tak vyjádřit úctu. Nakonec se moje původní představa, že poskládáním knih vedle sebe vznikne dlouhé slovo: ČAPEKAREL, uskutečnila. Jde o malou hříčku s písmeny, která mě na začátku projektu napadla. Chtěla jsem tím zvýraznit, že tu jde o ucelenou sérii k sobě patřících knih.

Dalším důležitým faktorem při tvorbě desek a přebalů byla technika. Výběr výtvarné techniky k použití na desky a přebaly byl těžký, protože mým záměrem bylo, aby každý návrh měl svůj vlastní charakter a svou vlastní řeč stejně jako to, co nám chtěl přetlumočit svou tvorbou Karel Čapek. Zároveň však musí mít společné výtvarné prvky, tak jako mají společného autora.

Nakonec jsem se rozhodla desky knih upravit za pomoci černobílé barevnosti, tužky a barevného akcentu v podobě pastelky. Koncepte bude ucelena a sjednocena prvkem přebalu, který nám nabídne jakousi pomyslnou klíčovou díрку ve formě výřezu iniciály k nahlédnutí do příběhu knihy, který je pokaždé jiný. Zvolila jsem *Stencilové*¹⁸ neboli šablonové písmo, aby se mi po vyříznutí písmene nestalo, že se mi v některých místech přebalu po vyříznutí utrhne nebo ohne kus přebalu. Tento typ písma byl pro tyto účely vytvořen. Série přebalů je tvořena na základě stylizace tak, aby pro diváka bylo snadné mezi jinými knihami najít moje řešení knih, které patří k sobě a jsou tvořeny jedním tvůrcem.

Návrhy desek a přebalů jsou minimalistické a doplňuje je barevný akcent, který vyjadřuje důležitost myšlenky daného příběhu. Základ návrhů je v černobílé konstrukci a šedé barvě ve formě přidané tužky. Tužku jsem volila z důvodu její ryzosti. Tužka je základním materiálem pro jakýkoli návrh či myšlenku.

Barevnost využitá u přebalů knih a barevnost akcentů a jednotlivých ilustrací desek je popsána a vysvětlena u jednotlivých knih níže. Hřbet přebalu i desky knihy jsou

---

¹⁸ Ústav konstruování. *Písmová osnova, základní cvičení psaní perem, kaligrafie, kurzivní písma* [online]. 16. 09. 2008 [cit. 2012-04-22]. Brno. Dostupné z WWW: <<http://old.uk.fme.vutbr.cz/kestazeni/OD4/2.pdf>>.

ponechány bílými z důvodu přehlednosti a jednoznačné čitelnosti autora knihy, díla a nakladatelství. Ve spodní části hřbetu je v daném tónu barvy knihy pouze jednotlivé písmeno z Čapkova jména.

Knižní blok je sešitý z prázdných stran, je opatřen předsádkami, na jeho hřbetu jsou ručně šité kapitálky v barvách, které korespondují s barevností knižních desek a přebalů.

3.4.1 Stavba a řešení jednotlivých desek a přebalů knih

Loupežník

Jedná se o drama zachycující lásku dvou lidí, a také její odvrácenou stranu. Na tomto zdánlivě nejméně závažném díle je patrná Čapkova změna osobnosti. Tuto hru psal dlouhých osm let, za tu dobu se změnil a prošel mnoha zkušenostmi a hlavně do jeho poklidného života zasáhla první světová válka. Karel Čapek už byl jiným člověkem než při odjezdu do Paříže v březnu roku 1911, kdy Loupežníka začínal psát. Možná právě díky těmto vnějším okolnostem mohla pro autora být důležitá touha po mládí a její pomíjivost je jistě základem této knihy. Hlavním motivem je zde mladý nespoutaný student, který se zakouká do profesorovy dcery Mimi. Pan profesor už o jednu dceru přišel, starší Lolu. Když jednou rodiče odjedou pryč, loupežník (student) poblázní Mimi a ona se do něj zamiluje. Zabarikádují se uvnitř domu a loupežník nechce rodiče vpustit dovnitř. Postupně profesor přivolá pomoc v podobě starosty, kováře, četníků a nakonec i vojska. Na konci loupežník uniká bez jediného škrábnutí díky nespoutanému mládí a odvážnosti své osobnosti.

Z této knihy je vnímatelné Čapkovo zklamání dobou v podobě starší dcery Loly, která se vrací zpět domů, zlomená, už nemilovaná a nešťastná s miminkem v náručí. Osud Loly vlastně přiměje loupežníka, aby odešel. Tato dcera totiž před lety utekla za svým milencem oknem. Zajímavé je také to, jak Loupežník každé z postav připomíná někoho jiného, někoho z jejich životů.

K zamyšlení cituji úryvek z knihy:

„LOUPEŽNÍK: Mimi, já se vrátím!

LOLA VE DVEŘÍCH BALKONU: Vrať se! Vrať se! Vrať!

PROFESOR: Vraťte se! Mládí se nevrací, nikdo se nevrací, jaký byl. Vráťte-li se, budete už jako já!“¹⁹

Protože tato divadelní hra je o pomíjivosti mládí, rozhodla jsem se vytvořit ilustraci s motivem let kmenu stromu. Tato léta jsou zobrazena seshora a můžeme v nich vidět dvě postavy, které mají znázorňovat mládí ve formě loupežníka a stáří v postavě pana profesora. I podle výše uvedené ukázky je patrné, že sám profesor nám říká, že se lidé ubíhajícími léty a prožitými zkušenostmi mění. Postavy jsou v barvě hnědé a zelené. Barevnost čistě pocházející z přírody, ze které jsme stvořeni i my. Kmen, který mi mohl znázorňovat chytré a časem změněné názory a zažité zkušenosti a oproti tomu listy stromu, které jsou zelené, mladé a na podzim opadají. Hnědá barva je ale také barvou nejen země, ale i spolehlivých a trpělivých lidí. Člověk se většinou svými zkušenostmi takovým stává. Barva přebalu této knihy je zelená.

R. U. R

Tato utopistická hra o třech dějstvích proslavila autora po celém světě. Byla hrána ve všech větších světových divadlech, dočkala se velkého množství překladů a četných knižních vydání.

Drama pojednává o vynálezu robota, který vypadá jako člověk, jen nemá duši. O tom, že se roboti vzbouří proti lidstvu a chtějí ho vyhladit. Hra je však hlavně o lidech a pro lidi. Autor se snaží varovat lidstvo před tím, aby nezapomínali na své hlavní poslání na světě.

Jednou z nejdůležitějších scén je okamžik, kdy celé lidstvo bylo vyhlazeno a na

---

¹⁹ ČAPEK, Karel. *Loupežník*. Praha: Orbis, 1955. s. 139

světě zbylo posledních sedm lidí, kteří žijí na ostrově, kde se roboti vyrábí. Skrze tuto hrstku lidí v nás vyvolává strach o existenci lidstva a uvědomění si ceny života, lásky, práce a dalších hodnot člověka. Mistrně popisuje rozhovor těchto lidí tváří v tvář záhubě. Každý má svou pravdu.

Poslední dějství pojednává o tom, jak je poslední žijící člověk, stavitel Alquist, nucen přijít znovu na recept výroby robotů, který byl spálen. Nedaří se mu to. Zde je nejsilnějším okamžikem chvíle, kdy si Alquist uvědomí, že mezi dvěma roboty vzplanula láska, že mají strach jeden o druhého, že mají duši. Autor se snažil do tohoto dramatu zakomponovat svou víru ve vůli lidstva žít. Překvapilo mne, že na velkém množství obálek R. U. R. jsou techničtí roboti. Čapek však psal o organických robotech, vyvinutých z hmoty, která byla vyrobena chemickou cestou. Snažila jsem se tedy přijít na námět, který se neinspiroje ocelovými roboty.

Jedním z nápadů bylo nakreslit postavu, která je ve stínu postavy větší, jakoby ve stínu přicházející hrozby. Hrozby nadvlády robotů. Obraz malého člověka a velkého stínu v pozadí by mohl symbolizovat člověka, kterého může ovládnout i přesáhnout to, co vynalezl. Velký stín by mohl poukazovat na hrozbu ukrytou v lidském myšlení a zároveň hrozbu něčeho, co pro nás je neznámé, něčeho co nás může pohltit.

Myšlenka na zpracování těchto desek se ve fázi nákrešů změnila. Vytvořila jsem řadu lidí, kteří jsou bílí, ve spodní části desek se jako blížící hrozba vynořují a mění postavy bílé za šedé, které mají znázorňovat nastupující převahu robotů, kteří vlastně nakonec vyhubí lidstvo. Hrozbou je sobě i lidstvo samo tím, že nechce pracovat. Proto jsou zde postavy bílé, zpočátku nevinně vypadající touha nemuset nic dělat se mění v hrozbu. Ovládnutí roboty si způsobilo lidstvo samo. Jedna červená postava zde symbolizuje zjištění, že život na zemi bude dál. Alquist zjistí u jednoho páru lidské vlastnosti. Přebal v tomto případě není červený, ale modrozelený. Červená figurka v davu je zde jen jako akcent, který má na první pohled upozornit, že se jedná o změnu. Volba modrozelené varianty v sobě skrývá myšlenku modré barvy, která se vyznačuje chladem, a tudíž ji přiřazuji v příběhu k robotům, kteří jsou bez duše, a druhou součástí je zelená, která je přírodní jako člověk. Volba modrozelené barevnosti je jako spojení lidských citů s chladným robotem.

Krakatit

Zamyšlení nad světem, taji moderní techniky a varování před hrozbou, která může přijít. Takto bychom mohli charakterizovat Čapkův utopický román. Hlavní postava této knihy je ing. Prokop, chemik, který vynalezne neuvěřitelně nebezpečnou výbušninu. *Nazve ji Krakatit, podle indonéské sopky Krakatoa (27. srpna 1883), kde došlo k nejsilnějšímu výbuchu v novodobých dějinách lidstva. Zvláštní vlastností Krakatitu je, že vybuchuje i zdánlivě bez příčiny.*²⁰ Karel Čapek před nás staví důležitost vynálezu a vinu nesenou vynálezcem, jedincem za svůj objev. Také je tu velmi podstatná touha lidí, kteří se ženou za úspěchem a prahnou po moci. A co jiného než právě Krakatit by mohlo být prostředkem k získání moci? Touha po síle, která se ukrývá v nebezpečné zbrani ve formě hmoty.

Po výbuchu továrny se Prokop setkává se stařečkem, který zde představuje boha. Rozmlouvají spolu a dědeček Prokopa svými odpověďmi vede k zamyšlení, ke zhodnocení života a k přiznání se k odpovědnosti za své činy. To je podle mě hlavní poselství tohoto utopického románu, tvořit, vynalézat a hlavně dokázat nést zodpovědnost za své činy.

*Na základě tohoto románu natočil Otakar Vávra stejnojmenný český film*²¹ pocházející z roku 1948. Románem Krakatit se inspiroval i *Jan Bažant*²² a vytvořil komiks, který byl vydán v roce 2009 nakladatelstvím Talpress. Přenesl tento příběh na papír prostřednictvím černobílého jazyka.

Za vším se skrývá lidská stopa, která zanechá své otisky a ovlivní budoucnost. To byl první nápad při řešení tohoto návrhu. Chtěla jsem zachytit otisk ruky ve zvětšení. Celá ruka by byla viditelná až při pohledu na rozevřené desky. Stejně tomu je i u hrozby Krakatitu, který zpočátku pro svého vynálezce, ing. Prokopa, nebyl nebezpečný a jež si neuvědomoval následky spojené s touto výbušninou. Mohli bychom se zamyslet nad velikostí jedince v davu, jakou má sílu a jak může změnit osudy mnoha lidí objevem, který vytvořil svými rukama. Dalším nápadem byly desky, na kterých by byl vidět odraz

---

²⁰ *Krakatit*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Krakatit>>.

²¹ VÁVRA, Otakar. *Krakatit* [film]. Českoslovesno, 1948.

²² BAŽANT, Jan. *Krakatit*. 1. vyd. Praha: Talpress, 2009. 52 s. ISBN 978-80-7197-356-0.

výbuchu v brýlích nebo v oku pozorovatele. Konečným řešením se stala dominantní malá černá postava vynálezce Prokopa ve středu návrhu, okolo něj jsou postavy běžící ve spirále, takže si můžeme představit výbuch, který má jistý střed a jádro, ze kterého se rozpíná. Figury jsou zobrazené seshora a střídají barevnost šedé a purpurové barvy. Šedá je vypracována tužkou, purpurová pastelkou. Červená či purpurová symbolizuje mimo jiné krev, sílu, moc, hněv, energii. V mém návrhu představuje právě touhu člověka po získání moci zneužitím výbušniny Krakatit. Šedá je barvou neutrality, netečnosti a smutku.

Povídky z jedné a z druhé kapsy

Jde o povídky založené většinou na detektivním základu s tajemným nádechem. Ne všechny tyto povídky, týkající se obyčejných lidí, mají dořešený konec, někdy nám autor nabízí jen otázku, na kterou si odpověď máme vytvořit dle vlastního úsudku. Možná nám tak chce předložit fakt, že ne každá událost má konečnou podobu a jednoznačné řešení. Lehká ironie a mistrovský talent pro vykreslení charakterů postav, to je to, co mě napadlo při řešení této obálky. Chtěla jsem, aby koncepce této obálky byla založena především na postavách. Na obálce by byly různé postavy z vybraných příběhů, které by různým směrem okolo sebe procházely. V popředí plochy papíru by byly postavy tmavé a směrem k pozadí plochy by se zesvětlovaly. Lidské osudy se proplétají a spojují. Proto byla ke zvážení možnost, nakreslit dvě ilustrace s postavami. Následně po jejich dokončení bych je rozstříhala na proužky a střídavě je nalepila za sebou. Naznačila bych tím spojení lidí, jejichž osudy se díky určitým životním událostem propojí. Byla tu také varianta, kdy by přední postavy byly vykreslené a směrem k pozadí plochy by se oprostovaly od detailů, stejně jako jsou některé situace a konce povídek nejednoznačné.

Po rozkreslení návrhů jsem zvolila variantu tužkou vykreslených siluet různých postav z povídek. Od spodní části obálky jsou postavy z povídek světlé a přecházejí až po tmavé siluety postav. Tato světelná různost znázorňuje myšlenku, že lidé v sobě nosí jak pozitivní, tak negativní vlastnosti. Jako u ostatních desek knih i v těchto je skryt akcent. Jedna z postav obálky je vytažena modrou barvou a přechází z přední strany obálky na zadní stranu. Tato postava s lupou představuje diváka, který rozkrývá tajemná zákoutí

jednotlivých povídek. Barva přebalu je nebeská modrá. Modrá barva je mimo jiné také barvou komunikace a Čapkovy povídky jsou hlavně o lidech, kteří spolu komunikují.

Devatero pohádek

Celý název knihy je Devatero pohádek a ještě jedna jako přívazek od Josefa Čapka. Karel Čapek dokázal v dětech vzbudit představivost a fantazii, je tomu tak i v té jedné pohádce od jeho bratra. Staly se jistě inspirací pro spoustu umělců a spisovatelů dnešní doby. Pohádky jsou to psané humorně a čtivě. Karel Čapek v nich dětem vysvětluje například: proč pejsci vlastně hrabou v zemi, píše o starostech loupežníků, tuláků, policajtů, také o hodném pošťákovi a cestě dopisu bez adresy, o osudech ptáčků.

Při vymýšlení návrhů k této knize jsem se snažila soustředit na tři základní prvky: přehlednost, jednoduchost, hravost. Napadl mě návrh desek, na kterých by bylo deset výřezů, bublinek a v nich by byly zachyceny různé okamžiky z těchto pohádek. Děti by si mohly vybrat pohádku, která je zajímá, podle obrázku na deskách knihy. Abych zachovala prvek hravosti a zábavnosti, vytvořila bych bublinku ke každé pohádce jinou technikou. Použila bych například koláž z barevných papírů, fixy, pastelky, ilustraci vyšítou na látce, aplikaci z pestrých látek a tak podobně. Materiály, které jsou dětem blízké.

Zjistila jsem ale, že tento nápad nezapadá svou koncepcí ani technikou do řady ostatních návrhů. Bylo pro mě těžké vytvořit nějaký návrh tak, aby zapadal stylizací i výrazem do ucelené série. Posléze jsem dostala nápad vytáhnout z příběhu s názvem Velká policejní pohádka postavu draka a tu přenést na desky knihy. Drak, který zdobí dětskou knihu, je na konečném návrhu desetihlavý, ačkoli v pohádce se mluví o sedmihlavém draku. Smysl se ukrývá v deseti pohádkách, proto deset hlav draka. Drak je celý vyobrazený v zelené barvě, jen jedna hlava je oranžová. Odlišné zabarvení jedné dračí hlavy představuje jednu pohádku od Josefa Čapka. Přebalu této knihy jsem přiřadila oranžovou barvu, vyvolávající radost a chuť do života, symbolizující mládí a právě proto skvěle zapadající k hravé a upřímné dětské duši.

Hordubal

Jedná se o název novely, která spadá do celku tzv. noetické trilogie Hordubal, Povětroň, Obyčejný život. Na základě této předlohy byly natočeny dva filmy – *Hordubalové*²³ od režiséra Martina Friče a *Hordubal*²⁴ od režiséra Jaroslava Balíka. Stejně se jmenuje i hlavní postava této novely. Rozhodla jsem se vytvořit obálku jen pro novelu Hordubal. Příběh této knihy začíná návratem Juraje Hordubala po osmi letech z Ameriky do vesnice Krivá v Podkarpatské Rusi, kde na něho čeká jeho žena Polana s dcerkou. O tom, že Polana na něj doma čeká s otevřenou náručí, je ale přesvědčen jen on sám. Polana je ženou bez názoru, tichá, hubená a neupravená. Po dobu nepřítomnosti Hordubala si užívala se svým milencem Štěpánem Manyou. Jedná se o čeledína na jejich statku, který má ke všemu co říct a snaží se nad Hordubala povyšovat. Téměř úplně v rodině Hordubala nahradil až na peníze, které manžel rodině posílal z Ameriky. Hordubal byl člověk, který byl plný ideálů a těšil se za svou rodinou, avšak ta už s ním doma nepočítala. Novela nám ukazuje příklad milostného trojúhelníku, v němž se Hordubal ocitá. A právě on je tím, kdo už v rodině není žádán. U jeho osoby autor využívá prostředků jako je samomluva a obhajování.

Uvažovala jsem zde nad uplatněním myšlenky rozostřeného a naivního pohledu Hordubala na svou rodinu a okolí. Na návrhu byl hlavním motivem Hordubal, kterého jsem chtěla rozostřit stejně jako je zamlžený pohled na jeho rodinu. Kreslila jsem na pytlou a i na jiné drsné povrchy, které nedovolí tvořit detaily. Chtěla jsem tak docílit rozmlžení obrazu. Další z návrhů zachycoval postavu Hordubala zády k divákovi ve chvíli, kdy jeho kroky jsou vedeny k domovu. Mezi lopatkami měl terč, který symbolizoval to, že již není žádán. S tím souvisí i návrh, na kterém Hordubal směřuje k domovu po polní cestě, prostředí za jeho zády je v černobílém řešení a krajina s jeho domovem, která se tyčí před ním je v barvě žluté. Následně jsem si stejně jako u pohádek uvědomila, že návrh do celku knih nezapadá a je příliš složitý. Vznikl tedy nápad, který nám po rozevření desek knihy ukazuje postavu. Na zadní i přední straně je profil figury, který znázorňuje

---

²³ FRIČ, Martin. *Hordubalové* [film]. Československo, 1937.

²⁴ BALÍK, Josef. *Hordubal* [film]. Československo, 1979.

Hordubala prostřednictvím ostrých trojúhelníků. Geometrický tvar zde není využit náhodou, upozorňuje na milostný trojúhelník. Trojúhelníky jsou vyplněny černou barvou a šedými liniemi, snažila jsem se tak vyjádřit drsnost a pocit prázdnoty, který se v Hordubalově duši skrývá. Tuto postavu tvořenou z čistě geometrických tvarů obklopují trojúhelníky tvořené žlutou linií. Žlutá barva je symbolem celé této knihy, tudíž je i barvou přebalu. Žlutá je na jedné straně barvou dynamickou, povzbuzující a působí vesele a otevřeně, ale je i barvou zrady.

Válka s mloky

Válka s mloky je utopistický román z roku 1935, který zobrazuje svět před druhou světovou válkou. Román nám ukazuje, kam až může zajít lidské počínání. Mloci jsou oškliví a lidé při prvních setkáních s nimi mají strach. Zjistí ale, že je pohodlné začít je využívat jako novou, levnou pracovní sílu. Ukáže se, že mloci se umí rychle učit. Lidé včas nedokáží identifikovat hrozbu, která se na ně valí. Mloci se přemnoží, jejich vůdce vyhlásí lidem válku, začnou rozbíjet pevninu. Nakonec se v jejich jednotě objeví trhliny. To znamená naděje pro lidstvo. V závěru románu se ale první mlok objeví i ve Vltavě. Dílo je kritikou válek a varováním před nacismem.

Knihu Válka s mloky nacisté chápali jako útok proti svému národu. V mlocích viděli sebe samé. V tomto díle je až alegoricky poukazováno na jejich tehdejší chování. Karel Čapek nám čtenářům dává prostor k zamyšlení, prostor, abychom si svůj názor udělali sami, nikam nás násilně netlačí, jen nám naznačuje možné cesty. Předkládá nám obecnou myšlenku: „Co by se stalo, kdyby ...“

Ohledně těchto desek mě napadlo zpracovat na přední straně lidské postavy, které ve většině převažují a střetávají se s mloky, kterých je málo. Lidé jsou vyobrazeni v černé barvě, protože na začátku příběhu jsou oni ti špatní. Mloci jsou naopak bílí na černém pozadí a mají symbolizovat hrozbu, která ještě není známá, ačkoli jejich přirozenou barvou je černá. Po dočtení knihy, když se čtenář podívá na zadní stranu obálky, všimne si, že je tady dost patrná změna a tou je převaha mloků, kteří však už nejsou bílí, ale černí a jsou v převaze oproti lidem, kteří jsou bílí a na černém pozadí. Takto řešená obálka je koncipována do diagonály, která je dynamická stejně jako tento příběh. Změna

v konečné úpravě proběhla hlavně v barevnosti. Z tohoto příběhu vyplývá, že mloci a lidé nakonec sváděli boj o samotnou zemi, o její území, o moc na zemi. Tudíž jsem místo černé barvy, která je v ploše, zvolila barvu hnědou. V případě přední strany jsem ji použila jako pozadí u menšiny mloků, kteří zemi ještě nevládnou. Oproti tomu na straně zadní jsou na hnědém, pastelkou tvořeném, pozadí siluety lidské, které o zemi postupně přicházejí, protože si jí nevážily. Hnědá barva je také barvou přebalu a je především barvou země, ale také ji používali na svých uniformách *útočné oddíly SA*²⁵. Pro barvu jejich uniforem se jim přezdívalo „hnědé košile“.

Bílá nemoc

Příběh má svůj začátek v zemi, která není autorem blíže určená, kde se rozmáhá epidemie tzv. bílé nemoci v podobě bílých skvrn na těle. Tato epidemie se dostává do celého světa a napadá lidi starší čtyřiceti pěti let. Na scéně se objeví doktor Galén, který vyvine lék proti bílé nemoci, nechce ho ale zveřejnit. To by byl ochoten udělat jen v případě, že by došlo k zamezení válek. Války odmítá, byl na frontě a viděl zde spoustu mrtvých. Považuje za svou povinnost zkusit tento lék využít jako prostředek k dosažení míru na zemi. Za tento názor je vykázán z nemocnice, a tak se vrací zpět k léčbě chudých pacientů, kteří jsou bez jakékoli moci a vlivu. V zemi vládne tvrdá ruka diktátora zvaného Maršál, který si sní svůj sen o dobytelské moci nad celým světem. Při jednom svém projevu však na sobě zpozoruje bílé skvrny. Dovolává se Galéna, ten požaduje výměnou za dar maršálova života mír. Maršál má jako jediný možnost zastavit zbrojení všech zemí, protože on je ten kvůli komu se tak děje. Maršál podmínku přijímá, doktor Galén je však na cestě k němu ušlapán zfanatizovaným davem. Vypukne válka.

Rozhodla jsem se ztvárnit obálku exaktním způsobem řešení. Zajímavým byl sám o sobě materiál, který jsem si pro tuto obálku vybrala. Byla jí OSB deska, stavební deska, která je tvořena štěpkami, které jsou pod určitým tlakem stlačeny vodovzdornou pryskyřicí. Tuto desku jsem natřela na černo a pak v ní hledala jednotlivé střípky, štěpky, které bych probarvovala bílou barvou, symbolizující nemoc, která ohrožuje lidské životy.

---

²⁵ *Sturmabteilung*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sturmabteilung>>.

Původně jsem tuto techniku chtěla použít na všechny návrhy, chtěla jsem ve střípcích hledat tvary a podoby jednotlivých obálek charakteristické pro jejich příběhy. Po následné úvaze jsem došla k názoru, že by se tento způsob tvorby charakterově nehodil ke všem příběhům. Každý příběh je individuální a má svůj osobitý ráz, který si zaslouží jiný způsob přístupu.

Změnila jsem tedy koncepci a nakreslila bílé pásy, které jakoby znázorňují spojené ruce. Z těchto pásů vychází hlavy a nohy. Střídám zde černou a šedou barvu. Jeden pás však není bílý, ale fialový a také je zde jedna postava větší. Tento fialový pás pokračuje i na zadní straně a smysl je ukryt hlavně v postavě velké, která nám říká, že v tomto příběhu jsou dvě takovéto postavy. Jednou je lékař Galén, který znázorňuje mír a druhou je Maršál, který prahne po válkách a moci. Fialovou barvu jsem navrhla i na přebal. Vzniká smícháním červené a modré barvy. Skrývá tedy svůj význam ve dvou protipólech, v modrém klidu ve spojení s červenou aktivitou. Jako protiklad války a míru, který je podstatou celého díla.

Matka

Matka je silná a životem ztrápená žena, která se snaží rodinu stmelovat dohromady, tvoří její jádro. Jedná se o hru o třech dějstvích, odehrávající se v době války. Matka jménem Dolores má čtyři syny: Jirku, Tonyho a dvojčata jménem Petr a Kornel. Příběh je zajímavý tím, že matka rozmlouvá se svým již sedmnáct let mrtvým mužem Richardem, který byl vojenským důstojníkem. Stejně hovoří se svým synem Ondřejem, který byl lékařem a je rovněž po smrti. Dolores přichází postupně o všechny své syny. Osamocenou matku mrtví v pokoji navštěvují a rozmlouvají s ní, ona jim vyčítá, že zbytečně zaplatili životem. Nakonec Dolores zůstane jen poslední a nejmladší syn Tony, kterého do války nechce pustit za žádnou cenu. Její názor se však změní, jakmile uslyší zprávu hlasatelky z rádia, že byla svržena bomba na školu a zabila mnoho dětí. Tonymu povolí vstup do armády a dokonce mu sama podává pušku po tátovi. Všichni mrtví s ní souhlasí.

Návrh desek jsem chtěla koncipovat do jednotlivých vertikálních pruhů, přičemž v prvním by byla matka a postupně v dalších úsecích by byli synové, tak jak jí je následně

rozmařilý osud bral. Další nápad byl ve stopách matky, která prochází cestou lemovanou kříži jejích mrtvých synů. Zadní strana knihy by zachycovala posledního syna Tonyho, kterého Dolores sama vyšle za ostatními.

Usoudila jsem, že tato dvě řešení v sobě neskrývají hlubší smysl, který jsem se snažila objevovat, a vyjádřit tak hlavní myšlenku. Na desky knihy s názvem Matka jsem nakonec navrhla symbol duší v podobě ptáků stoupajících k nebi. Vypovídají ale tyto desky o hrůzách války a o ztrápené ženě, které mizí synové před očima? Ano, dospěla jsem k návrhu, kdy mezi tužkou kreslenými ptáky v letu jsou i ptáci červení, kreslení pastelkou. Myšlenku jsem podpořila shlukováním ptáků při letu do siluety lidského těla. Červená barevnost přebalu a některých ptáků na obálce symbolizuje krev. Červená barva je i barvou životní síly, kterou v sobě ukrývá žena, matka a hlavní představitelka tohoto příběhu.

3.4.2 Schránka na knihy a postup její výroby

Pro komiks a knihy jsem chtěla vytvořit nějakou schránku, do které by čtenář mohl všechny tyto součásti vložit. Nejprve mě napadlo vyrobit krabici s uzavíratelnými otvory. Tato knihovnička by byla rozdělena na deset otvorů velikosti knih a komiksu. Každý otvor by se po vložení knihy dal uzavřít zasunovacím páskem. Po uzavření všech knih páskami bychom poskládali obraz Karla Čapka. Protože komiks je většího formátu, vznikla by za knihami i přihrádka, přístupná seshora, pro uschování brýlí, poznámkového bloku, tužky a tak podobně. Tuto variantu jsem zavrhla, protože přihrádka, která vznikla díky velikosti komiksu, mi připadala zbytečně veliká a i celé řešení knihovničky by bylo složité.

Rozhodla jsem se vyrobit pro všech devět knih jednoduchou přenosnou poličku. Komiks v ní své místo nemá. Na bočnicích jsou nalepeny podobizny Karla Čapka. V horní části postranic je rukojeť. Důležitý byl ještě jeden bod, který jsem chtěla vyřešit, pod knihy jsem umístila barevné pruhy, charakteristické pro jednotlivé publikace. Pokud knihy vrátíme do této přenosné poličky podle barev, sestavíme slovo ČAPEKAREL. Knihy jsem zároveň seřadila podle data jejich vzniku: Loupežník, R. U. R., Krakatit, Povídky, Devatero pohádek, Hordubal, Bílá nemoc, Válka s mloky, Matka. V případě přečtení knih v tomto

pořadí si uvědomíme vývoj osobnosti a názorů Karla Čapka. Vezmeme-li do rukou například Bílou nemoc, zjistíme, že Čapkovo psaní je zde již vyspělejší i v návaznosti na dobový kontext, který můžeme nalézt v komiksu.

Přenosná knihovnička je vyrobena z hoblovaného smrkového dřeva o tloušťce 15 mm. Je to konstrukčně jednoduchá polička s postranicemi ve tvaru siluety Karla Čapka. Spodní část poličky je naklopena pod úhlem 18 stupňů, aby knihy při přenášení nevypadávaly. V zadní části poličky je umístěna válcovitá tyčka o průměru 15 mm, sloužící jako doraz pro knihy a také zamezuje vypadnutí knih. Pro přenášení je v horní části umístěna další válcovitá tyčka o průměru 18 mm, zároveň spojuje obě postranice a tím poličku zpevňuje. Tvar postranic byl vyřezán do požadovaného tvaru lupínkovou pilkou. Na slepení jednotlivých součástí bylo použito disperzní lepidlo Herkules. Do konečné polohy byly jednotlivé části po slepení zafixovány truhlářskými svěrkami. K závěrečným povrchovým úpravám byl použit tmel na dřevo a brusný papír, aby bylo docíleno co nejlepší kvality povrchu. Barevný nástřik byl proveden několika vrstvami, mezi kterými bylo provedeno zatmelení a vybroušení nerovností jemným smirkovým papírem. Polička je v šedé barvě, ve spodní části s barevnými polepy určujícími umístění jednotlivých knih. Barevnost je stejná jako na přebalech knih. Použila jsem rychleschnoucí barvu ve spreji. Jako poslední jsem na postranice nalepila podobiznu Karla Čapka a barevné zvýraznění k umístění knih.

4. Závěr

Komiks jsem si zvolila s úmyslem popularizovat život a dílo spisovatele Karla Čapka, s cílem zaujmout i mladší čtenáře. Byla to pro mě výzva, probouzející zároveň na mé straně obavy a pochybnosti, bude-li možné zachytit vše podstatné. Zda se mi to alespoň částečně podařilo, nechám na posouzení čtenáře.

Příběh postav doprovodného děje jsem mohla rozehrát podle své fantazie, jako loutky vedené na nitkách, v částech týkajících se Čapka jsem se řídila známými fakty jeho života. Mé zpracování komiksu o této osobnosti není klasickým vyprávěním, nýbrž dokumentuje okamžiky ze života spisovatele, které mají čtenáře naladit k zájmu o jeho

dílo. S výsledkem své práce jsem vcelku spokojená, ocenila bych však více času na zrealizování všech nápadů, které jsem nestihla dokončit.

Jak jsem již v úvodu zmínila, chtěla bych v budoucnu komiks propojit s časovou linií. Zobrazit v komiksu časové souvislosti je obtížné. Tento problém jsem chtěla řešit časovou osou prolínající se příběhem, spojenou s průměrem časové posloupnosti v době Čapkově. Zde jsem chtěla ukázat, co se v jeho jednotlivých obdobích života odehrálo, jaké vynálezy byly objeveny, kdo se narodil, kdo zemřel, události, které poznamenaly svět, ale i ten náš malý kousek země ve střední Evropě. A díky této linii by si divák, který by moji knihu vzal do ruky, mohl spojit odkazy k událostem, ožehavým tématům doby, na která Čapek ve svých dílech reagoval. Myslím, že tímto doplňkem by se má práce stala zajímavější i pro starší čtenáře.

V komiksu jsem chtěla říci vše, co Čapkův život ovlivnilo, jak zasáhl do literatury a do myšlení lidí. Postupem času jsem ale zjistila, že takový komiks by mohl mít 200 stran a ještě by to bylo málo. Dlouho jsem promýšlela, jak na základě nastudovaných zdrojů, komiks o Karlu Čapkovi pojmout. Byla jsem zaskočena šíří a hloubkou tohoto tématu. Uvědomovala jsem si ale, že můj komiks by měl především diváka informovat o jeho životě a díle.

Chtěla jsem, aby návrhy desek a přebalů ke knihám Karla Čapka vyvolaly ve čtenáři zvědavost a touhu vzít knihu do ruky a začíst se do děje. Jednotlivé příběhy vybraných knih jsem chtěla doplnit jednostránkovými komiksy se stručným dějem knih. Dospěla jsem do fáze návrhů v tužce. V budoucnu bych je ráda dokončila. Myslím, že jednotlivé desky a přebaly svojí barevností a ilustracemi jsou pozvánkou pro čtenáře.

Život Karla Čapka nebyl dlouhý, byl ale naplněný radostí z prostoty věcí, láskou k lidem, přírodě, umění. Pozoroval své hrdiny a podával jim pomocnou ruku. Snažil se uchovávat víru a naději ve změnu člověka. Kritizoval stranické zájmy a egoismus, který vládl světem. Viděl mnohá nebezpečí, která světu hrozí. Anticipoval historické události, ke kterým v podstatě došlo. Vytvářel velká témata, nad kterými chtěl vzbudit diskusi. Předával lidem myšlenku, že je potřeba chránit svou vlast, o což se snažil do posledních sil a dechu.

Na závěr bych chtěla citovat několik myšlenek Karla Čapka:

„Je daleko více omezenosti než skutečné špatnosti ve světě; ale je tu přece jen víc sympatie a důvěry, přívětivosti a dobré vůle, než aby bylo možno lámat hůl nad světem lidí.

Nevěřím v dokonalost dnešního ani příštího člověka; svět se nestane rájem po dobrém ani revolucí, ba ani vyhubením lidského plemene.

Ale kdybychom mohli nějakým způsobem sebrat všechno to dobré, co vězí koneckonců v každém z nás hříšných lidských tvorů, věřím, že by se dal na tom konstituovat svět přece jen daleko vlídnější, než je ten dosavadní. Snad řeknete, že je to slaboduchá filantropie: ano, patřím k idiotům, kteří mají člověka rádi, protože je to člověk.“

Karel Čapek²⁶

---

²⁶ ČAPEK, Karel. *Válka s mloky. Krakatit. Povídky z jedné kapsy. Povídky z druhé kapsy. Bajky a podpovídky. Proč nejsem komunistou.* Český Těšín: Československý spisovatel, 2009. 732 s. ISBN 978-80-87391-13-6.

Seznam použitých zdrojů:

a) knižní a periodická literatura

1. BURIÁNEK, František. *Karel Čapek*. 1. vydání. Praha: Melantrich. 1978. 299 s.
2. ČAPEK, Karel. *Bajky a podpovídky*. 2. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1961. 189 s.
3. ČAPEK, Karel. *Devatero pohádek a ještě jedna jako přívazek od Josefa Čapka*. 5. vydání. Praha: Albatros, 1977. 242 s.
4. ČAPEK, Karel. *Hordubal, Povětroň, Obyčejný život*. Praha: Československý spisovatel, 1971. 378 s.
5. ČAPEK, Karel. *Krakatit*. 19. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1989. 320 s.
6. ČAPEK, Karel. *Loupežník*. 8. vydání. Praha: Orbis, 1955. 166 s.
7. ČAPEK, Karel. *Matka*. 3. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. 92 s.
8. ČAPEK, Karel. *Povídky z jedné kapsy*. Praha: Československý spisovatel, 1978. 167 s. ISBN 80-202-0090-8.
9. ČAPEK, Karel. *Povídky z druhé kapsy*. Praha: Československý spisovatel, 1978. 153 s. ISBN 80-202-0090-8.
10. ČAPEK, Karel. *Poznámky o tvorbě*. Praha: Československý spisovatel, 1959. 140 s.
11. ČAPEK, Karel. *Pudlenka*. 1. vydání. Praha: Albatros, 1970. 56 s.
12. ČAPEK, Karel. *R. U. R.* Praha: Fr. Borový. 1947. 127 s.
13. ČAPEK, Karel. *Válka s mloky*. 16. vydání. Praha: Československý spisovatel, 1963. 257 s.
14. ČAPEK, Karel. *Válka s mloky. Krakatit. Povídky z jedné kapsy. Povídky z druhé kapsy. Bajky a podpovídky. Proč nejsem komunistou*. 1. vydání. Český Těšín: Československý spisovatel, 2009. 735 s. ISBN 978-80-87391-13-6.
15. ČAPKOVÁ, Helena. *Moji milí bratři*. Praha: Československý spisovatel, 1986. 456 s.
16. DANDOVÁ, Marta. *Strž Karla Čapka*. Stará Huť u Dobříše: Památník Karla Čapků. 58 s.
17. FETTERS, Aleš. *Karel Čapek v rodném kraji*. Úpice: Městské muzeum a galerie W. Mezerové, 2010.
18. GROENSTEEN, Thierry. *Stavba komiksu*. 1. vydání. Brno: Host, 2005. 220 s. ISBN 80-7294-141-0.
19. LÁDEK, Josef; PAVELKA, Robert. *Encyklopedie komiksu v Československu 1945 – 1989*. 1. vyd. Praha: XYZ, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7388-462-8.
20. MCCLOUD, Scott. *Jak rozumět komiksu*. Brno: BB/art, 2008. 216 s. ISBN 978-80-7381-419-9.
21. MILLER, Frank. *Sin city: Město hříchu*. 2. vydání. Praha: Dark Horse, 2005, 240 s. ISBN 80-86839-02-8.

22. OPELÍK, Jiří. *Karel Čapek ve fotografii*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1991. 272 s. ISBN 80-7057-024-5.

23. ŠULCOVÁ, Marie. *Kruh mého času*. 2. vydání. Praha: Melantrich, 1980. 178 s.

b) internetové zdroje

1. *Krakatit*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Krakatit>>.

2. *Sturmabteilung*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sturmabteilung>>.

3. DRAHOŇOVSKÁ, TEREZA. *Lela Geislerová* [online]. 2011 [cit. 2012-04-21]. In Topzine.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.topzine.cz/lela-geislerova-prvni-zena-ceskeho-komiksu-zacinala-u-graffiti>>.

4. Městská knihovna v Praze. *Karel Čapek* [online]. 2010 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mlp.cz/cz/projekty/on-line-projekty/karel-capek/>>.

5. ZUNT, Dominik. *Karel Čapek* [online]. 2009 [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://capek.misto.cz/>>.

6. Informační systém Masarykovy univerzity [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/215533/ff_b/Prilohy_komplet.pdf>.

7. Literární doupě. *Karel Čapek* [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://ld.johannesville.net/capek>>.

8. Typografie. [online]. 2001 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://typografie.unas.cz/barva.html>>.

9. JESENSKÁ, Milena. *Poslední dny Karla Čapka* [online]. 2011 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.codyprint.cz/csr/capek.html>>.

10. Mladá žena.cz. Roman Novotný. *Olga Scheinpflugová a Karel Čapek: Láska i přes zákaz lékařů* [online]. 7. 2. 2007 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://mladazena.maminka.cz/scripts/detail.php?id=287667>>.

11. Najdi se. *Význam barev* [online]. 2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <<http://vyznam-barev.najdise.cz/>>.

12. *Psychologie barev*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-03-22]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Psychologie_barev>.

13. *Červená*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation,

2001 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1>>.

14. *Žlutá*. In Wikipedia : the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) : Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://barvy.xf.cz/barvy/zluta-barva>>.

15. REITER, Jiří. Fantasy obchod.cz [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Ostrava. Dostupné z WWW: <<http://www.fantasyobchod.cz/sin-city-4-ten-zlutej-parchant-p-5690-kniha.html>>.

16. Komiks.cz. *Jan Bažant – Ve znamení graffiti, divadla a svobody*. [online]. 23. 12. 2004 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.komiks.cz/clanek.php?id=888>>.

17. Týden.cz. *KomiksFEST! Unlimited. Houbažádá popravu* [online]. 28. 10. 2010 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.komiks.cz/clanek.php?id=888>>.

18. Ústav konstruování. *Prismová osnova, základní cvičení psaní perem, kaligrafie, kurzivní písma* [online]. 16. 09. 2008 [cit. 2012-04-22]. Brno. Dostupné z WWW: <<http://old.uk.fme.vutbr.cz/kestazeni/0D4/2.pdf>>.

c) filmy

1. BALÍK, Josef. *Hordubal* [film]. Československo, 1979.

2. FRIČ, Martin. *Hordubalové* [film]. Československo, 1937.

3. HAAS, Hugo. *Bílá nemoc* [film]. Československo, 1937.

4. KEPKA, Ondřej. *Karel Čapek a jeho obyčejný svět* [film]. Česko, 2008.

5. KODÍČEK, Josef. *Loupežník* [film]. Československo, 1931.

6. MILLER, Frank; RODRIGUEZ, Robert; TARANTINO, Quentin. *Sin City – Město hříchu* [film]. USA, 2005.

7. SKALSKÝ, Štěpán; PLESKOT, Jaromír. *Člověk proti zkáze* [film]. Československo, 1989.

8. VÁVRA, Otokar. *Krakatit* [film]. Československo, 1948.

Resumé

For my bachelor thesis I chose the subject of comic book about the life of Karel Čapek and Designing the nine Book Covers of his Work. When I was traveling on holiday one day I went on a trip about this literary personality to the village Strž near the bigger town Dobříš. This personality named Karel Čapek was a person who interested me and at this time I decided to carry out my blachelor thesis about him.

In my work I especially wanted to highlight the personality of Karel Čapek, particularly his humanity, sensitivity and complexity of issues. Karel Čapek had the ability to predict the evolution of mankind and so a lot of people kept him in their souls. His work was translated into a lot of languages and Karel Čapek's books have shown people how to overcome hard times. Thus, I think he deserves our attention, and our society should know more about him. In my comic book I tried to show the person of Karel Čapek as a common man but also as an incredibly forward-looking writer who was interested in everything that had ever happened in his life. I drew this comic book with two different kinds of material, pencils and crayons.

The second part of my thesis was to create book covers for Karel Čapek's books. The book covers I chose to design are the Robber, RUR, Krakatit, Tales from the one and from the other pocket, Nine tales, Hordubal, War with the Newts, White Illness and Mother. The covers of these books meant demanding work for me. However, I uncovered the hidden thoughts of Karel Čapek. Finally, I decided to modify the covers of these books with the help of black and white colors, a pencil and the colored accent in the form of crayons. The concept will feature a comprehensive and unified book jacket, which will offer us an imaginary keyhole in the form of a letter from Karel Čapek is name cutout in the book jacket. His used to look at the story of the book, which is always different. I tried to capture the essence of each book and I tried to highlight the covers of the books and the letter in the viewport. The series of book covers is formed on the basis of stylization. If a viewer looks at different books it is very important for me that the viewer can easily distinguish my own covers of books.

The whole series of book covers are put into a box. In this box the books are

arranged in a row. These books can be removed separately. The comic book about the person of Karel Čapek isn't in this box. When you look at the back of the book covers you will see one small letter from the name of the person of Karel Čapek. When we look at the series of consecutive books, we will see that each of their backs is a letter from Čapek's name. These letters together form the name of the creator.

I really appreciate the fact that I could pay tribute to the writer who was able to observe his human heroes and to give them a helping hand. He tried to keep faith and hope in the change of a man. He gave people the idea that we need to protect our homeland. He was trying to do this till his last strength and breath.

Seznam příloh:

Příloha 1

Ukázka – Karel Čapek, Bajky a podpovídky – podpovídka Vynálezce – Chybovačka

Příloha 2

Ukázka – Karel Čapek, Bajky a podpovídky – bajka – Liška (linoryt, knihtisk)

Příloha 3

Portrét Karla Čapka – litografie

Příloha 4

Pohlednice - litografie

Příloha 5

Původní ilustrace k obálkám – kočka - technika litografie

Příloha 6

3. strana z komiksu Bleší starosti

Příloha 7

Návrh techniky komiksu o Karlu Čapkovi

Příloha 8

Konečná varianta komiksu o starém pánovi – 1. strana

Příloha 9

Konečná varianta komiksu o Karlu Čapkovi – 23. strana

Příloha 10

Malba na OSB desce

Příloha 11

Tvorba knihy

Příloha 12

Konečná varianta desek a přebalu knihy Loupežník

Příloha 13

Knížní obálka k dílu Loupežník od Josefa Čapka

Příloha 14

Přenosná polička na knihy

Příloha 15

Přenosná polička na knihy seshora

Příloha 16

Přenosná polička z profilu – postava Karla Čapka

Příloha 17

Frank Miller – ukázka z komiksu Sin City – Ten žlutý parchant

Příloha 18

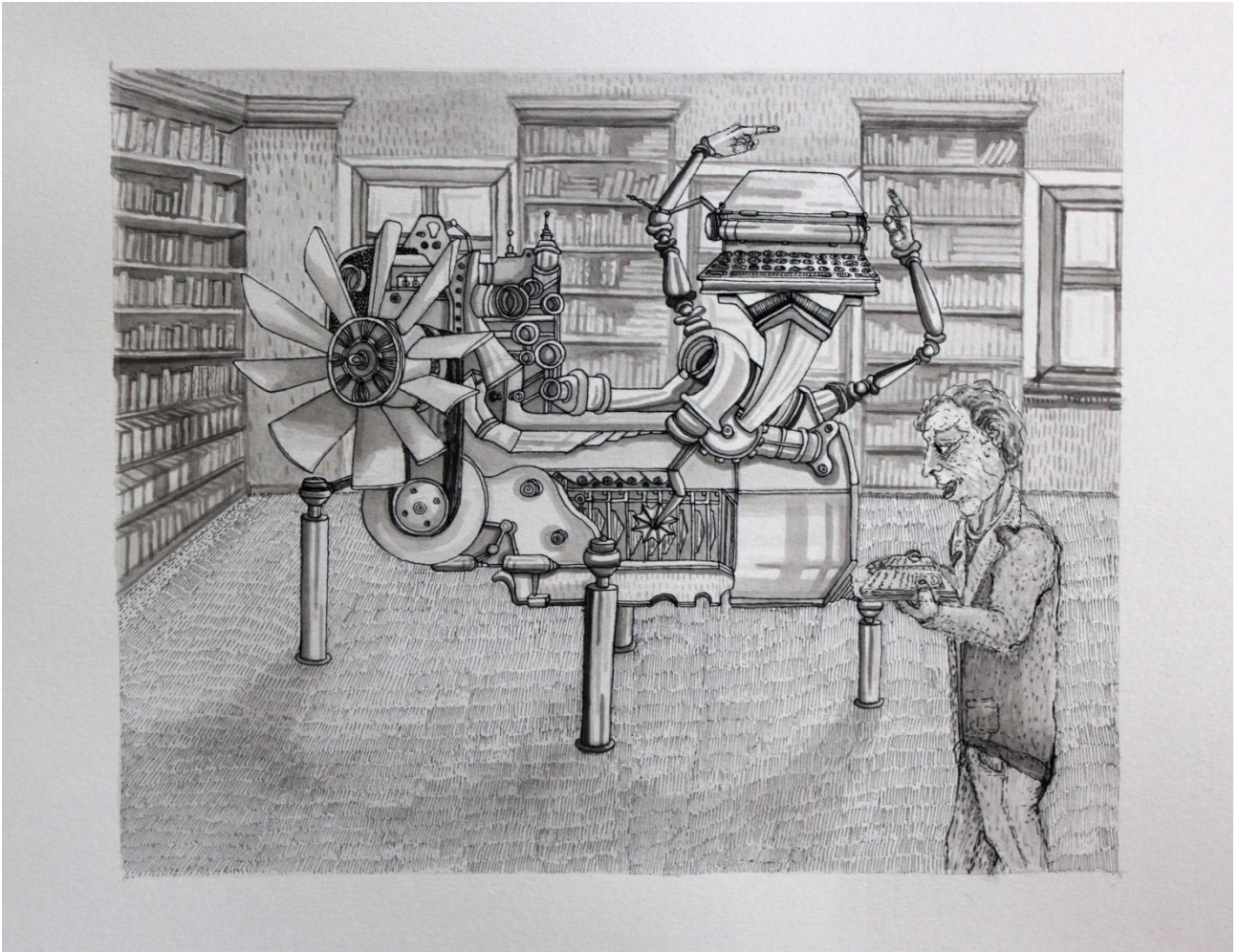
Jan Bažant – ukázka z komiksu Krakatit

Příloha 19

Lela Geislerová – ukázka z komiksu Magda

Příloha 20

CD

Příloha 1

Ukázka – Karel Čapek, Bajky a podpovídky - podpovídka Vynálezce – Chybovačka (kresba, vlastní)

LIŠKA

Všechno živé
se dělí
na tři druhy:
na nepřátele,
na konkurenci
a na kořist.

Příloha 2

Ukázka – Karel Čapek, Bajky a podpovídky – bajka – Liška (linoryt, knihtisk – vlastní)

Příloha 3
Portrét Karla Čapka – litografie (vlastní)

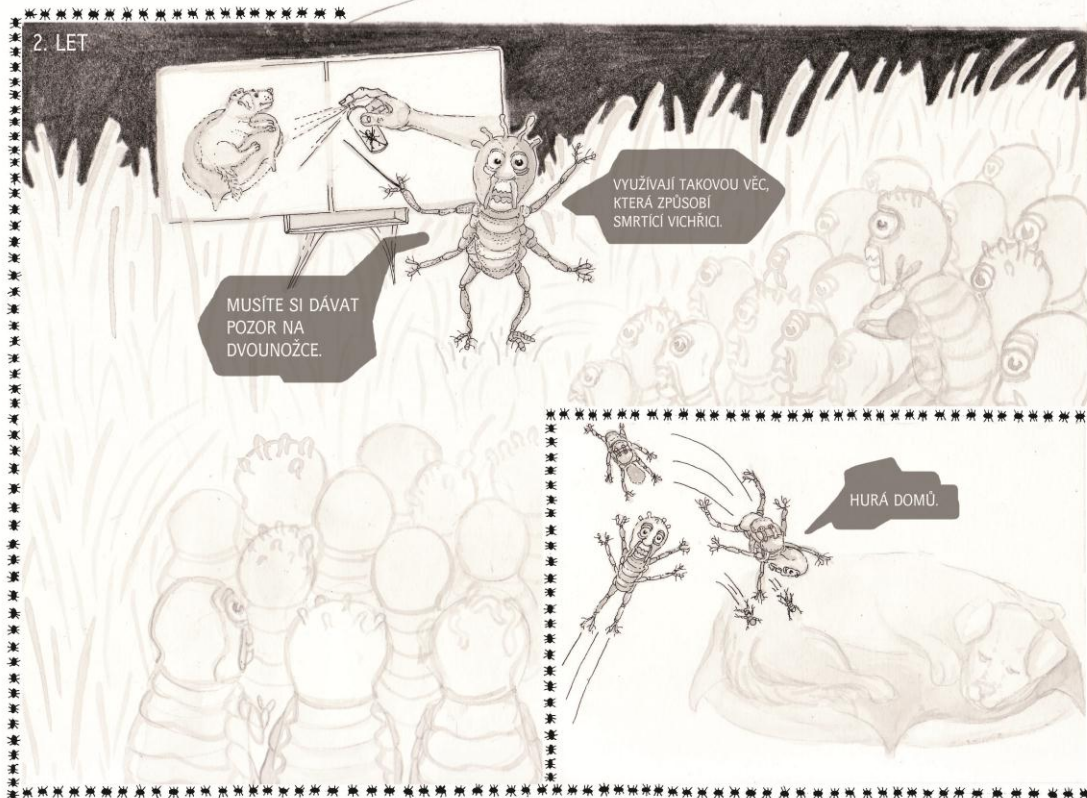
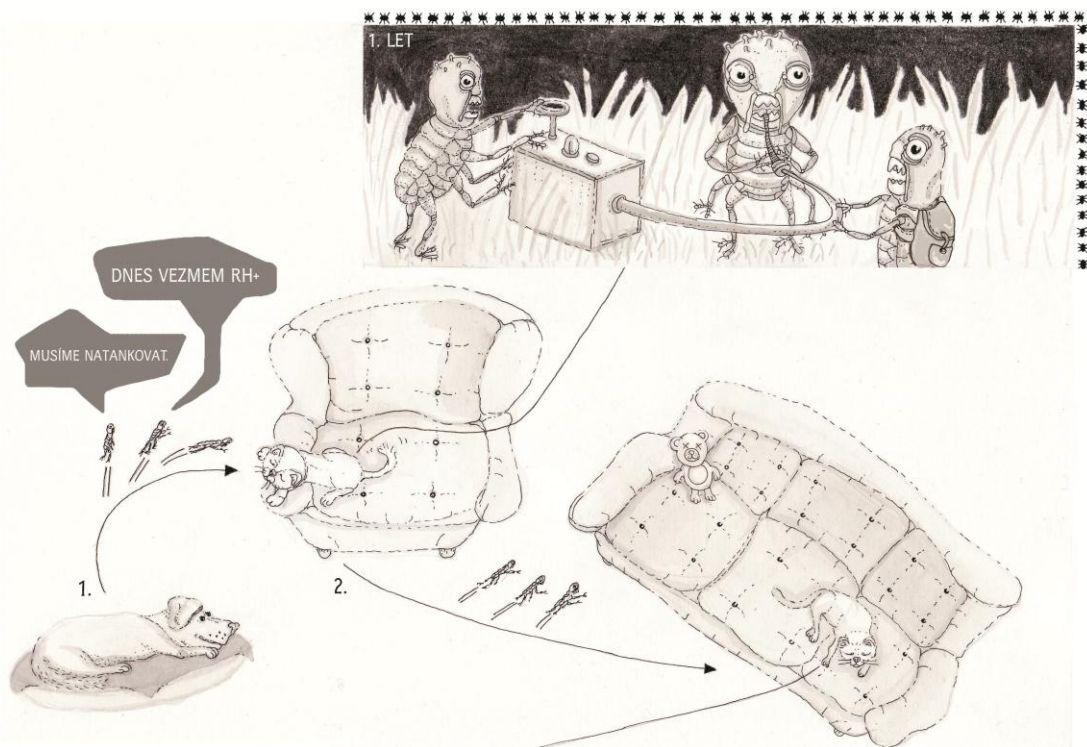
Příloha 4
Pohlednice – litografie (vlastní)

Příloha 5

Původní ilustrace k obálkám – kočka (litografie, vlastní)

3

Příloha 6
3. strana z komiksu Bleší starosti (vlastní)

Příloha 7
Návrh techniky komiksu o Karlu Čapkovi (vlastní)

Příloha 8

Konečná varianta komiksu o starém pánovi – 1. strana (vlastní)

1938

TO JE SKVĚLÉ, ŽE JE V PRAZE 16. MEZINÁRODNÍ KONGRES PENKLUBU. ZAHÁJENÍ PROBÍHÁ NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ UNIVERZITY KARLOVY.

Věčerní České Slovo

Vlastní spojenci nám diktovali jako poraženým !!

Všichni spojenci nám odmítli pomoc. Chamberlain a Hitler budou dnes rozhodovat o osudu naší vlasti. Neklesneme, nezahyneme a nezapomeneme!

Dějiny nekončí dneškem!

22. 9. 1938

29. září

TAK PÁNOVÉ, JSME DOHODNUTI.

Mnichov

V této době je mobilizována československá armáda. Zástupci čtyř zemí - Chamberlain, Hitler, Daladier a Mussolini se dohodli, že Československo musí postoupit pohraniční území, Sudety Německu.

Vojáci museli ustoupit a složit zbraně. Byli nuceni ustoupit do vnitrozemí.

POHNULY SE HRANICE NAŠÍ ZEMĚ, POHNULY SE MEZE MOCENSKÉ.

GENERACE OD DĚTÍ PO STARCE JE DLUŽNA VLASTI ZA SVŮJ ŽIVOT. TEN DLUH BUDE SPLÁCET DO KONCE SVÝCH DNŮ.

23

Karel se zamýšlí nad důsledky Mnichova.

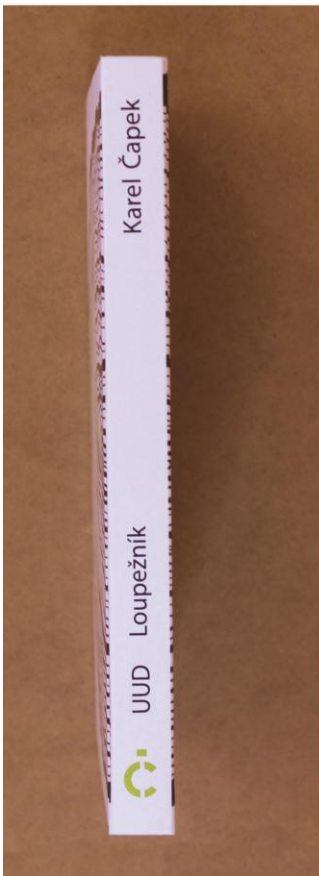

Příloha 10
Malba na OSB desce (vlastní)

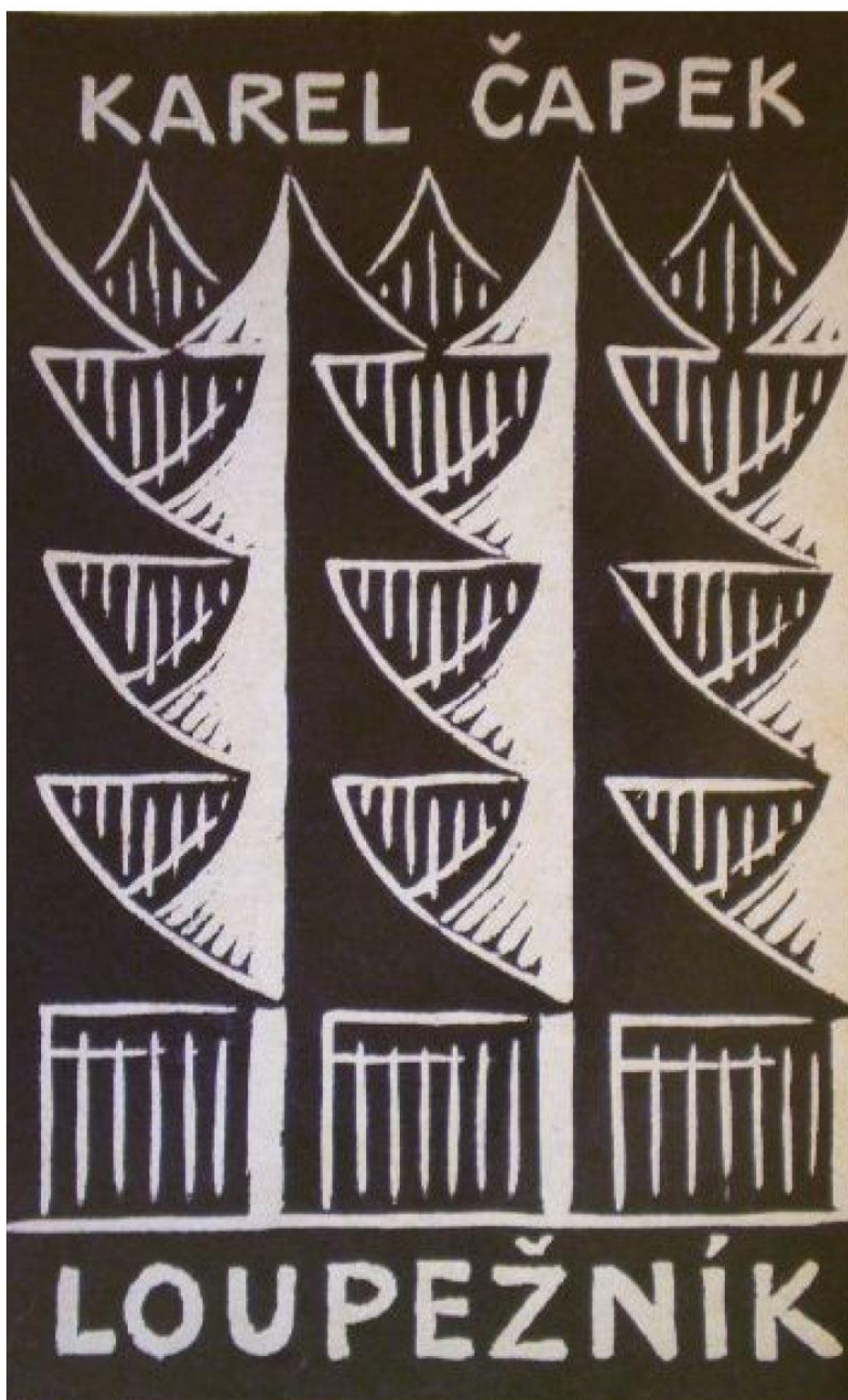

Příloha 11
Tvorba knihy (vlastní)

Příloha 12
Konečná varianta desek a přebalu knihy Loupežník (vlastní)

Příloha 13
Knižní obálka k dílu Loupežník od Josefa Čapka²⁷

²⁷ Informační systém Masarykovy univerzity [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z WWW:
<http://is.muni.cz/th/215533/ff_b/Prilohy_komplet.pdf>.

Příloha 14
Přenosná polička na knihy (vlastní)

Příloha 15
Přenosná polička na knihy seshora (vlastní)

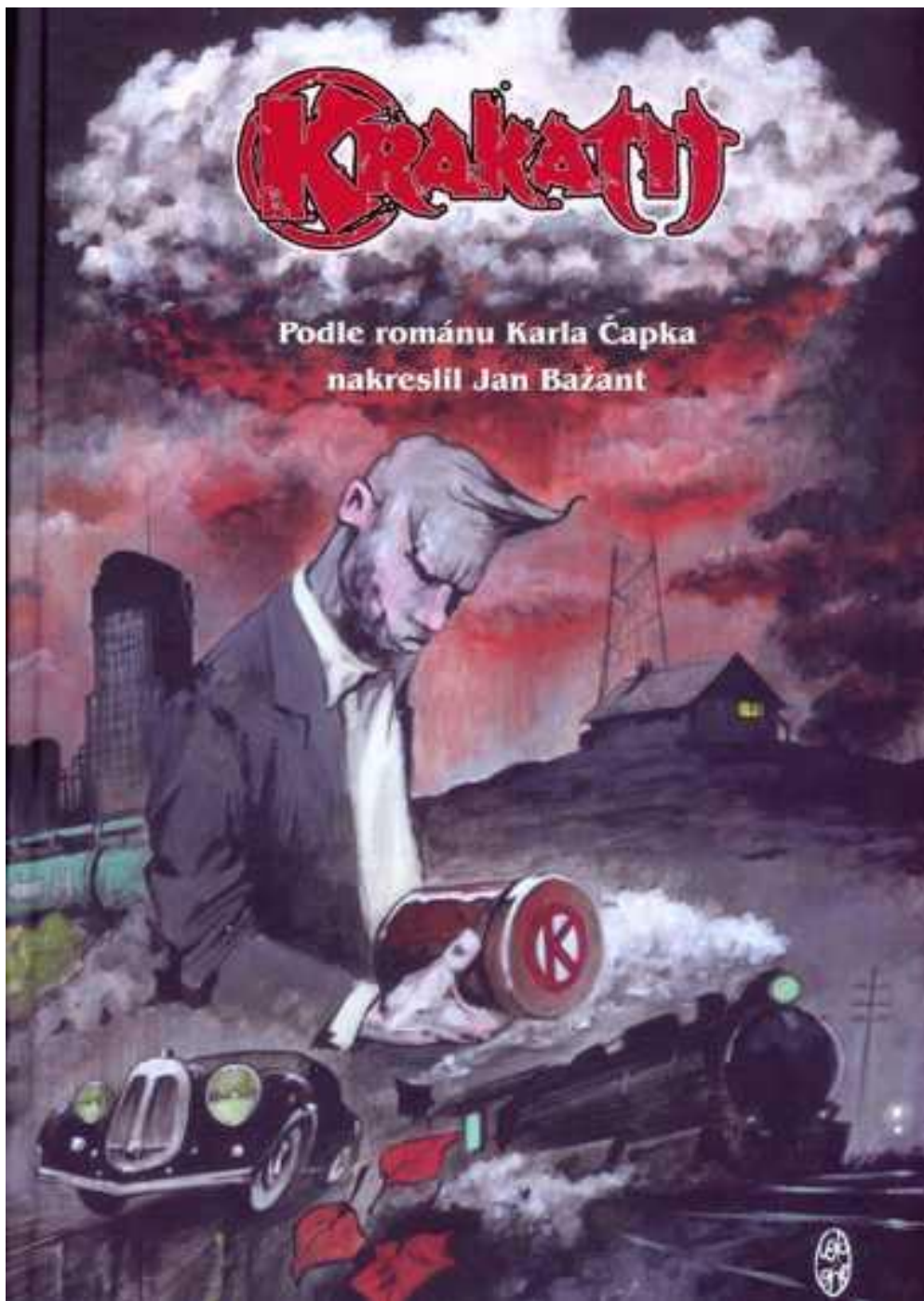

Příloha 16

Přenosná polička z profilu – postava Karla Čapka (vlastní)

Příloha 18

Jan Bažant – ukázka z komiksu Krakatiť²⁹

²⁹ Komiks.cz. *Jan Bažant – Ve znamení graffiti, divadla a svobody*. [online]. 23. 12. 2004 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.komiks.cz/clanek.php?id=888>>.

Příloha 19

Lela Geislerová – ukázka z komiksu Magda³⁰

³⁰ Týden.cz. KomiksFEST! Unlimited. Houbazádá popravu [online]. 28. 10. 2010 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.komiks.cz/clanek.php?id=888>>.